

Ryg- og thoraxskader

www.yngreortopaedkirurger.dk

Plan

- Thoraxtraumer
  - Costafrakturer
  - Pneumo-/hæmothorax
- ”Rygsmarter”
  - Traumatisk
  - Ikke traumatisk

Case 1

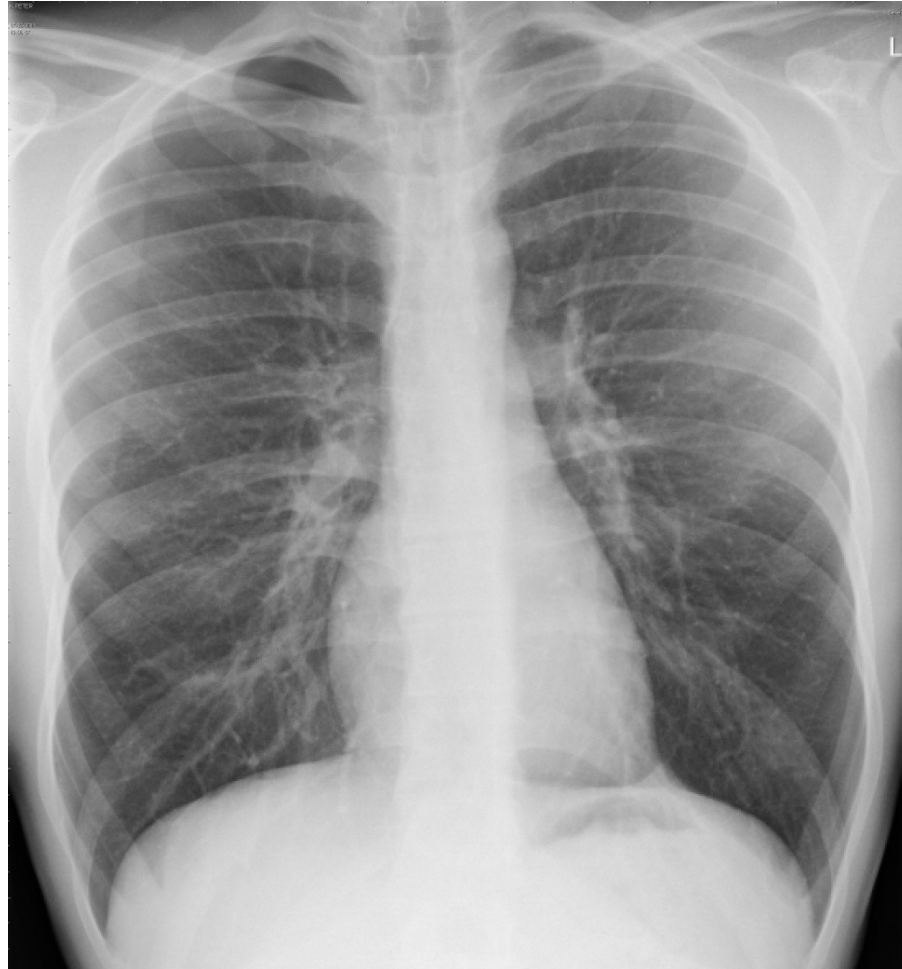

- 65 årig mand kommer ind i skadestuen efter at have været faldet i eget hjem. Han har slået thorax i venstre side og har ondt ved dybe vejrtrækninger.
- Hvad nu?
- Indikation for røntgen?
  - Multiple fraktur - flail chest, hæmothorax, pneumothorax

Røntgenbillede

Fraktur? Pneumothorax?

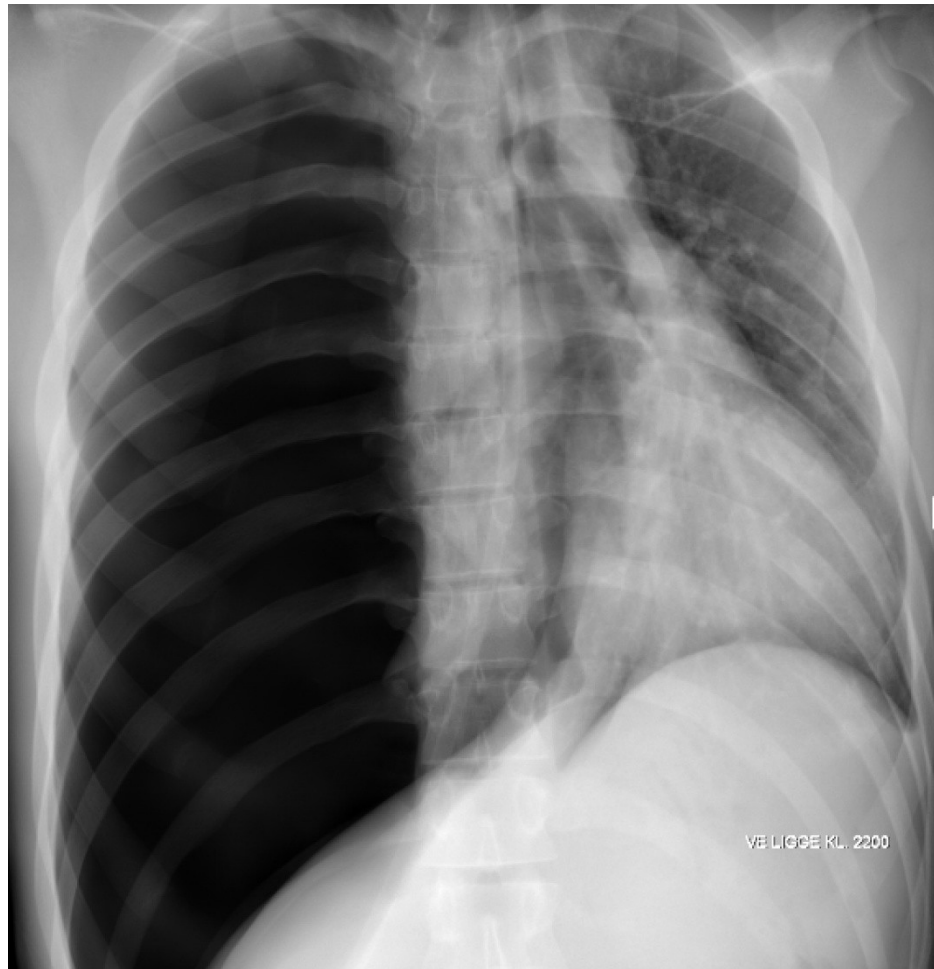

Case 3

- Jesper har kørt for stærkt i sin Golf GTI og været i et trafikuheld. Han kommer ind med Ambulance. Der er kaldt traume, da han har dyspnø og ved ankomst er trykustabil og GCS 12
- Hvad nu?

Røntgenbillede

OBS!

- Skarpe genstande mod thorax – altid røntgen!
- Er man ikke kompressionsømt og ingen dyspnø/smerter – ingen røntgen.
- Forvent ikke at kunne høre en pneumothorax!
- Er man i tvivl om fraktur eller ej – fortæl pt at forslåede ribben tager 2-3 uger, frakturerede 2-3 måneder...

”Rygsmarter”

- Find/udeluk det farlige og akut behandlingskrævende
- Første spørgsmål:
  - Traumatisk eller ikke traumatisk

”Rygsmarter”

- Hvad skal der handles på akut:
  - Frakturer
  - Diskusprolaps med progredierende pare
  - Cauda Equina (meget sjælden)

”Rygsmarter”

- Objektiv US (afhænger af anamnesen)
  - Ømhed over vertebra og muskulatur
  - Neurologi:
    - Kraft, sensibilitet, reflekser
    - Rektaleksploration, blærescanning

Frakturer

- Overordnet set to grupper:

Rtg af columna

- Svært!
- Find systematisk måde at gennemgå billederne på
- Øvelse!
- Hvis tvivl og klinik til fraktur spørg kollega (eller lav CT)
- http://radiologymasterclass.co.uk/tutorials/musculoskeletal/x-ray_trauma_spinal/x-ray_thoracolumbar_spine_normal.ht

Case

- Gerda stod ud af sengen og fik pludseligt ondt i ryggen. Ingen udstråling og smerterne sidder nederst i ryggen
- Hvad nu?

